

YÖNETMELİK

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığında:
BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ VE ETKİLERİNİN
AZALTILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, İstisnalar, Dayanak ve Tanımlar**Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, tehlikeli maddeler bulunduran kuruluşlarda büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve muhtemel kazaların insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi amacıyla, yüksek seviyede, etkili ve sürekli korumayı sağlamak için alınması gerekli önlemler ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Ek-1'in Bölüm 1 ve Bölüm 2'sinde belirtilen sınır değerlere eşit veya üzerindeki miktarlarda olmak üzere; Bölüm 1 ve Bölüm 2'ye konu olan tehlikeli maddeleri bulunduran, bulundurması muhtemel olan veya içerisindeki endüstriyel bir kimyasal prosesin kontrol kaybı esnasında bu miktarlarda tehlikeli madde oluşması beklenen, alt ve üst seviyeli kuruluşlara uygulanır.

İstisnalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) Askeri kuruluş, tesis ve depolara,

b) İyonlaştırıcı radyasyon faaliyetlerine,

c) Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2'de belirtilen miktarda ve cinsten tehlikeli madde bulundursalar dahi;

1) Tehlikeli maddelerin bu Yönetmelik kapsamındaki kuruluşların sınırlarının dışında karayolu, demiryolu, kıta içi su yolu, deniz veya hava yoluyla taşınmasına ve bu transfer zinciri üzerindeki geçici ara depolama faaliyetleri ile liman, iskele ve demiryolu yükleme boşaltma istasyonlarında yapılan tehlikeli maddenin bir taşıma aracından başka bir taşıma aracına aktarılması sırasındaki yükleme, boşaltma ve nakliye işlemlerine,

2) Tehlikeli maddelerin kuruluş sınırları dışında bir boru hattıyla taşınmasına,

ç) Madenlerde, taş ocaklarında ve sondaj kuyusu vasıtasıyla minerallerin ve hidrokarbon bazlı doğal maddelerin aranması, çıkarılması ve işlenmesi faaliyetlerine,

d) Denizde, minerallerin ve hidrokarbon bazlı doğal maddelerin aranması, çıkarılması, depolanması ve işlenmesi ile ilgili faaliyetlere,

e) Deniz tabanı altında;

1) Sadece depolamaya ait sahalarda gaz depolanmasına,

2) Hidrokarbonlar da dahil olmak üzere minerallerin arandığı ve çıkarıldığı sahalarda gaz depolanmasına,

f) Yer altında veya yer üstünde atıkların düzenli depolandığı sahalara,

uygulanmaz.

(2) Ancak bu Yönetmelik;

a) Birinci fıkranın (c) bendinin (2) numaralı alt bendinde belirtilen boru hatları üzerinde depolama faaliyetinin yapıldığı pompa istasyonlarına,

b) Birinci fıkranın (ç) bendine bakılmaksızın tehlikeli maddelerin kullanıldığı kimyasal ve ısı işlemlere ve bu işlemlere ilişkin depolama faaliyetleri ile maden işleme faaliyetlerinde tehlikeli maddelerin bulunduğu atık havuz ve barajlarına,

c) Birinci fıkranın (e) bendine bakılmaksızın, doğal katmanlarda, akiferlerde, tuz yataklarında ve kullanılan madenlerde bulunan kıyı yer altı gaz depolarına,

uygulanır.

Dayanak

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu, 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine dayanılarak,

b) 4/7/2012 tarihli ve 2012/18/AB sayılı Konsey Direktifi dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde, hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Acil hizmet birimleri: Büyük endüstriyel kazalarda, kuruluşta ve civarında zararın en aza indirilmesi amacıyla görev yapan kolluk güçleri, itfaiye, il sağlık müdürlüğü, 112 il ambulans servisi, sahil güvenlik ile arama-kurtarma hizmetleri dâhil sağlık ve güvenlik hizmetlerini gerçekleştiren birimleri,

b) Alt seviyeli kuruluş: Ek-1'in Notlar bölümünün 4 üncü maddesinde tanımlanan toplama kuralı dikkate alınmak şartıyla, Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2'de verilen tehlikeli madde listelerinde, Sütun 2'deki eşik değerlere eşit veya bunların üzerindeki, ancak Sütun 3'teki değerlerin altındaki miktarlarda tehlikeli madde bulunduran veya bulundurması muhtemel kuruluşu,

c) Askeri kuruluş, tesis ve depolar: 16/8/2013 tarihli ve 28737 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Askerî İşyerleri ile Yurt Güvenliği İçin Gerekli Maddeler Üretilen İşyerlerinin Denetimi, Teftişi ve Bu İşyerlerinde İşin Durdurulması Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan işyerlerini,

ç) Büyük endüstriyel kaza: Bu Yönetmelik kapsamındaki herhangi bir kuruluşun işletilmesi esnasında, kontrolsüz gelişmelerden kaynaklanan ve kuruluş içinde veya dışında insan ve/veya çevre sağlığı için anında veya daha sonra ciddi tehlikeye yol açabilen bir veya birden fazla tehlikeli maddenin sebep olduğu büyük bir yayılım, yangın veya patlama olayını,

d) Büyük endüstriyel kaza frekansı: Büyük kaza senaryo dokümanında senaryo edilen her bir büyük endüstriyel kazanın meydana gelme frekans seviyesini,

e) Büyük kaza senaryo dokümanı: Kuruluşta büyük endüstriyel kaza tehlikelerinin belirlenmesi ve bu tehlikelerden kaynaklanacak risklerin değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan dokümanı,

f) Depolama: Tehlikeli maddenin, kontrol altında tutulması veya stokta bulundurulmasını,

g) Geçici ara depolama: Nihai varış noktası belli olan, transfer zincirindeki tehlikeli maddenin, dış ortamla temas etmeyecek şekilde orijinal ambalajı bozulmadan, depolama şartlarına uygun koşullarda geçici olarak depolanmasını,

ğ) İl afet müdahale planı: 26/8/2013 tarihli ve 2013/5703 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında il düzeyinde hazırlanan planı,

h) İşletmeci: İşletme sahibi veya 6331 sayılı Kanunda belirtilen işveren tanımı kapsamında, bir kuruluşun veya tesisin işletilmesinden sorumlu ve/veya buradaki teknik işletme hakkında karar verme yetkisine sahip gerçek veya tüzel kişiyi,

ı) Karışım: İki veya daha fazla maddenin kimyasal özelliklerini kaybetmeden bir araya gelmesi ya da çözelti oluşturmasını,

i) Kuruluş: Bu Yönetmelik kapsamında alt ve üst seviyeli olarak belirlenmiş, karayolu, demiryolu veya kıta içi su yolu ile ayrılmış iki veya daha fazla alanın bir bütün olarak değerlendirildiği aynı yerleşkede yer alan ve aynı işletmecinin kontrolü altında bulunan ortak altyapı veya faaliyetler de dâhil olmak üzere, 6331 sayılı Kanunda belirtilen işyeri tanımı kapsamında, tehlikeli maddelerin bulunduğu bir veya daha fazla tesisin yer aldığı tüm alanı,

j) Ramak kala olay: Kuruluşta meydana gelen; insanı, kuruluşu veya çevreyi zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı,

k) Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma, çevre kirliliği ya da başka zararlı sonuçların meydana gelme ihtimalini,

l) SEA Yönetmeliği: 11/12/2013 tarihli ve 28848 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmeliği,

m) Tehlike: Kuruluşta var olan ya da dışarıdan gelebilecek; insanı, kuruluşu veya çevreyi etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

n) Tehlikeli ekipman: İçerdiği tehlikeli maddenin niteliği, miktarı ve proses koşulları ile tesisteki yerleşimi nedeniyle büyük kazaya sebebiyet verme veya bu kazanın etkisini artırma potansiyeline sahip olan ekipmanı,

o) Tehlikeli madde: Ek-1 Bölüm 1 Sütun 1’de listelenen veya Ek-1 Bölüm 2 Sütun 1’de listelenen bir kategori içerisindeki hammadde, ürün, yan ürün, artık ve/veya ara ürün olarak mevcut olan veya endüstriyel bir kimyasal prosesin kontrol kaybı esnasında oluşabilecek bir maddeyi veya karışımı,

ö) Tesis: Kuruluş içerisinde, tehlikeli maddelerin kullanıldığı, işlendiği, üretildiği veya depolandığı; teçhizat, yapılar, boru tesisatı, iş ekipmanları ile demiryolu rampa hatlarını, tersaneleri ve doldurma-boşaltma rıhtımları, platformları, şamandıra sistemleri, yüzen veya sabit dalgakıranları, ambarları veya benzer yapıları da içeren teknik üniteyi,

p) Üst seviyeli kuruluş: Ek-1’in Notlar bölümünün 4 üncü maddesinde tanımlanan toplama kuralı dikkate alınmak şartıyla Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2’de verilen tehlikeli madde listelerinde, Sütun 3’teki eşik değerlere eşit veya üzerindeki miktarlarda tehlikeli madde bulunduran veya bulundurması muhtemel kuruluşu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Genel Yükümlülükler

İşletmecinin genel yükümlülüğü

MADDE 6 – (1) İşletmeci, büyük kazaları önlemek ve büyük bir kazanın meydana gelmesi durumunda, bunların etkilerini insana ve çevreye en az zarar verecek şekilde sınırlamak için güvenlik yönetim sistemi ile ilgili asgari olarak Ek-3’te ve ilgili mevzuatta belirtilen yükümlülüklerle ilişkin gerekli tüm tedbirleri almakla yükümlüdür.

(2) İşletmeci, büyük endüstriyel bir kaza olma ihtimaline karşı, kuruluşta bulunan, büyük kaza senaryo dokümanındaki senaryolara dâhil olan her bir tehlikeli madde için müdahale yöntemi ile koruyucu donanım bilgilerini içeren Ek-7’deki formata göre bir kart hazırlar. İşletmeci; bu kartı il afet ve acil durum müdürlüğü, il sağlık müdürlüğü, bağlı bulunduğu belediye ve/veya büyükşehir itfaiye teşkilatına ve kuruluşun organize sanayi bölgesi veya endüstri bölgesi içinde yer alması durumunda bağlı bulunduğu bölge yönetimleri itfaiye teşkilatına gönderir.

(3) İkinci fıkrada belirtilen karttaki bilgilerde değişiklik olması halinde, değişikliğin olmasını takip eden bir ay içinde bu kartı güncel duruma göre yeniden düzenleyerek, ilgili kurum ve kuruluşlara gönderir.

(4) İşletmecinin kuruluş dışındaki uzman kişi veya kurumlardan hizmet alması işletmecinin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

Bildirimler

MADDE 7 – (1) İşletmeci tarafından Ek-1’in Notlar bölümünün 4 üncü maddesinde tanımlanan toplama kuralı uygulanarak kuruluşun seviyesi belirlenir.

(2) Alt veya üst seviyeli kuruluşun işletmecisi bildirimini faaliyete geçmeden önce Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bildirim sistemini kullanarak beyan usulü ile doğru ve eksiksiz bir şekilde yapar.

(3) İşletmeci;

a) Beyan edilen tehlikeli maddelerin miktarında kuruluşun seviyesini etkileyecek bir değişiklik olması,

b) Beyan edilen tehlikeli maddelerin niteliğinde bir değişiklik olması,

c) Beyan edilen tehlikeli maddelerin fiziki şeklinde ve/veya uygulanan proseslerde kuruluşun seviyesini etkileyecek bir değişiklik olması,

ç) Bildirim sistemi üzerinden verilen kuruluş bilgilerinde herhangi bir değişiklik olması,

d) Kuruluşun faaliyetine son vermesi, devredilmesi veya bu Yönetmeliğin kapsamı dışına çıkması,

hallerinde otuz gün içerisinde bildirimini günceller.

Büyük kaza senaryo dokümanı

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki alt ve üst seviyeli kuruluşların işletmecisi tarafından büyük endüstriyel kaza tehlikelerinin belirlenmesi ve bu tehlikelerden kaynaklanacak risklerin değerlendirilmesi amacıyla büyük kaza senaryo dokümanı hazırlanır veya hazırlatılır.

(2) Büyük kaza senaryo dokümanı, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde yer alan tehlikeli madde tanımına uygun olarak tehlikeli maddelerin belirlenmesi ve sınıflandırılması işleminden sonra, ulusal veya uluslararası standartlar ile genel kabul görmüş bilimsel literatürde yer alan yöntemlerden biri veya birkaçı bir arada kullanılarak, bu Yönetmelik kapsamında çıkarılacak büyük kaza senaryo dokümanı ile ilgili tebliğde belirtilen kriterlere uygun olarak ve aşağıdaki adımlar izlenerek hazırlanır:

a) Tehlikeli ekipmanların belirlenmesi.

b) Belirlenen tehlikeli ekipmanlar üzerinden dahili tehlikelerin tanımlanması.

c) Tehlikeli ekipmanlara etki edebilecek kuruluş dışından kaynaklanabilecek harici tehlikelerin tanımlanması.

ç) Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde yer alan büyük endüstriyel kaza frekansı değeri ile karşılaştırma yapmaya elverişli sonuçlar üretebilen yöntemler ile tehlikeli ekipmanlar üzerinden büyük kaza senaryolarının oluşturulması.

(3) Dâhili ve harici tehlikelerin belirlenmesi aşamasında kuruluş içinde veya dışında geçmişte yaşanmış kazalar, ramak kalalar ve kaza veri bankalarındaki ulaşılabilir kayıtlar da dikkate alınır.

(4) Büyük kaza senaryosu ikinci fıkraya göre tespit edilen tehlikelere göre belirlenen kök nedenlerden başlanarak olası yayılım, yangın veya patlama olaylarının tamamını içerecek şekilde oluşturulur. Ancak tek kök neden ve sonuç çifti kullanılarak oluşturulacak senaryolarda olası yayılım, yangın ve patlama olaylarından her biri dikkate alınır.

(5) İşletmeci, büyük kaza senaryo dokümanında kullandığı güvenilirlik verisi ile olasılık verilerini hangi veri bankalarından veya kaynaklardan aldığı konusunda ayrıntılı bilgi verir.

(6) İşletmeci, tehlikeli maddelerin cinsi ve/veya miktarındaki değişiklik nedeniyle alt veya üst seviyeli bir kuruluş haline gelmesi durumunda kapsama dâhil olduğu tarihi müteakiben bir yıl içerisinde bu dokümanı hazırlar.

(7) İşletmeci, hazırlanan büyük kaza senaryo dokümanını kuruluşta muhafaza eder.

(8) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, büyük kaza senaryo dokümanına ilişkin usul ve esasların yer aldığı bir tebliğ yayımlar.

Büyük endüstriyel kaza frekansının sınır değeri

MADDE 9 – (1) İşletmeci, büyük kazaya sebep olabilecek tehlikeli ekipmanlar için senaryo edilen her bir büyük endüstriyel kazanın meydana gelme frekans değerini 1×10^{-4} /yıl veya bundan daha küçük bir değere indirir.

Büyük kaza önleme politika belgesi

MADDE 10 – (1) Alt seviyeli kuruluşun işletmecisi; büyük kaza önleme politika belgesi ile ilgili tebliğde istenilen bilgileri ve Ek-3'te belirtilen güvenlik yönetim sistemini dikkate alarak büyük kaza önleme politika belgesini hazırlar veya hazırlatır. Büyük kaza önleme politika belgesi büyük endüstriyel kazaları önlemek ve işyerinde yüksek seviyede koruma önlemi almak amacıyla, Ek-3'te belirtilen güvenlik yönetim sistemi ile ilgili bilgilerin bulunduğu bir belgedir.

(2) İşletmeci, büyük kaza önleme politika belgesini;

a) Faaliyet halindeki kuruluşlar için bu maddenin yürürlüğe girmesini müteakiben altı ay içerisinde,

b) Kuruluşun, bulundurduğu tehlikeli maddelerin cinsi ve/veya miktarındaki değişiklik nedeniyle alt seviyeli bir kuruluş haline gelmesi durumunda kapsama dâhil olduğu tarihi müteakiben bir yıl içerisinde,

c) Diğer durumlarda faaliyete geçmeden önce,

hazırlar ve kuruluşta muhafaza eder.

(3) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, büyük kaza önleme politika belgesine ilişkin usul ve esasların yer aldığı bir tebliğ yayımlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Güvenlik Raporu ile İlgili Hususlar

Güvenlik raporu

MADDE 11 – (1) Üst seviyeli bir kuruluşun işletmecisi, asgari olarak Ek-2'de belirtilen bilgileri içermek kaydıyla güvenlik raporu ile ilgili tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir güvenlik raporu hazırlar ya da hazırlatır ve kuruluşta muhafaza eder. Güvenlik raporu; kuruluşun, kuruluşta yürütülen faaliyetlerin ve proseslerin tanıtımının yapıldığı, Ek-3'te belirtilen ve kuruluşta uygulanan güvenlik yönetim sistemi ile ilgili bilgilerin bulunduğu bir belgedir.

(2) İşletmeye yeni açılacak kuruluş faaliyete geçmeden önce güvenlik raporunu hazırlar ve güvenlik raporunu hazırladığına dair Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına yazılı bildirimde bulunur. Kuruluşta yapılacak güvenlik raporunun içerik ve yeterlilik açısından incelenmesi sonucunda tespit edilen aykırılıklar için, aykırılıkların niteliği ile işletmecinin talebi dikkate alınarak süre verilir. İşletmeci verilen süre bitiminden önce tespit edilen aykırılıkları giderdiğine dair Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına yazılı başvuruda bulunması durumunda yazının Bakanlığa ulaşmasını müteakiben 5 iş günü içerisinde incelemeye devam edilir. Yapılan inceleme sonucunda aykırılıkların giderildiğinin tespit edilmesi durumunda, bu durumun işletmeciye bildirilmesini müteakiben kuruluşta faaliyete başlanır.

(3) Aşağıdaki durumlarda yer alan değişiklikler nedeniyle üst seviyeli bir kuruluş haline gelen kuruluşlar işletmeye yeni açılacak kuruluş olarak değerlendirilmez, bu durumda kuruluş güvenlik raporunu kapsama dâhil olduğu tarihi müteakiben bir yıl içerisinde hazırlar:

a) Kuruluşların birleşmesi ya da devredilmesi yoluyla kurulacak üst seviyeli kuruluşlar.

b) Kuruluşun bulundurduğu tehlikeli maddelerin cinsi ve/veya miktarındaki değişiklik nedeniyle üst seviyeli bir kuruluş haline gelen kuruluşlar.

(4) Güvenlik raporunun içerik ve yeterlilik açısından incelenmesi;

a) Güvenlik raporunda tebliğde istenen asgari bilginin bulunup bulunmadığının tespiti hakkında yapılan incelemedir.

b) Güvenlik raporunun ait olduğu kuruluşun, insan ve çevre açısından sağlığının ve güvenliğinin yeterliliği hakkında yapılan bir inceleme değildir.

(5) Güvenlik raporunda belirtilen bilginin kuruluştaki durumu yansıtması esastır ve bu bilginin doğruluğundan işletmeci sorumludur.

(6) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, güvenlik raporuna ilişkin usul ve esasların yer aldığı bir tebliğ yayımlar.

Güvenlik raporunun, büyük kaza önleme politika belgesinin ve büyük kaza senaryo dokümanının güncellenmesi

MADDE 12 – (1) İşletmeci tarafından hazırlanan güvenlik raporu, büyük kaza önleme politika belgesi ve büyük kaza senaryo dokümanı;

a) Tehlikeli maddelerin niteliğinde, fiziki şeklinde veya depolama şeklinde değişiklik olması,

b) Tehlikeli maddelerin depolandığı veya kullanıldığı proseslerde değişiklikler olması,

c) Kuruluşta büyük endüstriyel kaza veya büyük endüstriyel kaza tanımı kapsamında ramak kala olay meydana gelmesi,

ç) Ek-3'te belirtilen güvenlik yönetim sisteminde bir değişiklik yapılması,

d) Bildirim sistemi üzerinden verilen kuruluş bilgilerinde herhangi bir değişiklik olması, durumlarında gözden geçirilir ve güncellenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Acil Durum Planları

Dâhili acil durum planı

MADDE 13 – (1) Üst seviyeli bir kuruluşun işletmecisi, Ek-4'te belirtilen bilgileri ve dâhili acil durum planı ile ilgili tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlar veya hazırlatır ve kuruluşta muhafaza eder.

(2) İşletmeci, dâhili acil durum planını; kuruluşun bulundurduğu tehlikeli maddelerin cinsi ve/veya miktarındaki değişiklik nedeniyle üst seviyeli bir kuruluş haline gelmesi durumunda kapsama dâhil olduğu tarihi müteakiben bir yıl içerisinde hazırlar.

(3) İşletmeye yeni açılacak kuruluş faaliyete geçmeden önce dâhili acil durum planını hazırlar.

(4) Kuruluşta muhtemel bir kontrol kaybı sonrası kıyı ve/veya deniz kirliliği olasılığının öngörülmesi halinde, 21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanunun Uygulama Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına istinaden onaylanmış kıyı tesisi acil müdahale planları sadece kıyı ve/veya deniz kirliliğine müdahale etme bakımından geçerli sayılır. Kuruluşlar, bahse konu hususu dâhili acil durum planlarında belirtirler.

(5) Dâhili acil durum planında belirtilen bilginin kuruluştaki durumu yansıtması esas olup bu bilginin doğruluğundan ve kuruluşta meydana gelmesi muhtemel kaza sonrası oluşabilecek çevre kirliliğinden işletmeci kusur şartı aranmaksızın sorumludur.

(6) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, dâhili acil durum planına ilişkin usul ve esasların yer aldığı bir tebliğ yayımlar.

Dâhili acil durum planlarının gözden geçirilmesi ve tatbik edilmesi

MADDE 14 – (1) İşletmeci, üç yılı aşmayan aralıklarla dâhili acil durum planını gözden geçirir, gerektiğinde günceller, tatbik eder ve acil hizmet birimlerinin yeterli düzeyde tatbikata katılmasını sağlamak için gerekli çalışmaları yapar.

(2) Bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen belge ve dokümanlarda güncelleme yapılması durumunda ve işletmecinin gerekli gördüğü hallerde dâhili acil durum planı derhâl güncellenir.

Dâhili acil durum planı ile il afet müdahale planının uygulanması

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik gereği dâhili acil durum planını hazırlamış olan işletmeci, büyük bir kaza veya niteliği itibarıyla büyük bir kazaya yol açması beklenebilecek kontrolsüz bir olay meydana geldiği zaman, bu planı gecikmeksizin uygular ve söz konusu durumla ilgili il afet ve acil durum müdürlüğüne bilgilendirme yapar.

(2) Dâhili acil durum planının müdahalede yetersiz kaldığı durumlarda, işletmeci il afet ve acil durum müdürlüğüne dâhili acil durum planının yetersiz kaldığı bilgisini verir. İl afet ve acil durum müdürlüğü koordinasyonunda il afet müdahale planı gereğince müdahale faaliyetleri yürütülür.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Kamunun bilgilendirilmesi

MADDE 16 – (1) Alt ve üst seviyeli kuruluşun işletmecisi, Ek-5 Bölüm 1’de yer alan bilgilerden az olmamak kaydıyla kamuyu internet sitesi, internet sitesi yoksa bağlı bulunduğu sanayi ve/veya ticaret odası internet sitesi üzerinden sürekli bilgilendirir ve gerektiğinde bu bilgileri günceller.

(2) Üst seviyeli kuruluşun işletmecisi, ayrıca;

a) Ek-5 Bölüm 2’de belirtilen bilgileri hazırlar ve internet sitesi üzerinden kamuya, güncel, net ve açıklayıcı bir şekilde talebe bağlı olmaksızın sağlar.

b) Beş yılı geçmeyen aralıklarla düzenli olarak bu bilgileri günceller.

c) Büyük endüstriyel kazalarla ilgili hazırlanacak güvenlik raporu, büyük kaza önleme politika belgesi, büyük kaza senaryo dokümanı ve dâhili acil durum planı ile ilgili tebliğlerde belirtilen gizli bölümler dışında kalan diğer bilgilerin kendisinden talep edilmesi halinde, kuruluşta meydana gelebilecek büyük kaza tehlikeleri ve bu tehlikelerin potansiyel etkileri ve alınacak önlemler hakkında, genel bilgiyi içeren teknik olmayan bir özeti de içerecek şekilde düzenlenmiş bilgileri talep edenlere sağlar.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda verilen bilgilerin doğruluğundan işletmeci sorumludur.

Büyük endüstriyel kaza meydana gelmesi sonrasında işletmeci tarafından sağlanması gereken bilgiler

MADDE 17 – (1) İşletmeci, kuruluşta büyük endüstriyel kaza meydana geldiği takdirde, mümkün olan en kısa sürede, en uygun araçları kullanarak aşağıdakileri yerine getirir:

a) Valilik, çevre ve şehircilik il müdürlüğü, il afet ve acil durum müdürlüğü, bağlı bulunduğu belediye ve/veya büyükşehir itfaiye teşkilatına ve kuruluşun organize sanayi bölgesi veya endüstri bölgesi içinde yer alması durumunda bağlı bulunduğu bölge yönetimleri itfaiye teşkilatına, il sağlık müdürlüğünü ve kuruluş organize sanayi bölgesinde veya endüstri bölgesinde ise ilgili bölge yönetimlerini meydana gelen kazadan derhal haberdar eder ve bu kaza ile ilgili aşağıdaki bilgileri sağlar:

1) Kazanın oluşumu ve gelişim seyri.

2) İlgili tehlikeli maddeler ve miktarları.

3) Kazanın insan sağlığı, çevre ve mallar üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi için gerekli olan mevcut veriler.

4) Alınan acil durum önlemleri.

5) İrtibat için kuruluş içi acil durum yönetim merkezinde tüm operasyonu yönetmekle sorumlu olan baş kontrolörün isim ve iletişim bilgileri.

b) Kuruluş sınırları içerisinde meydana gelen büyük bir kaza, Ek-6’da verilen büyük endüstriyel kaza bildirim kriterlerinden en az birini sağlıyorsa işletmeci tarafından bu fıkranın (c) bendinde belirtilen bölüm doldurulur.

c) İşletmeci, kuruluşunda meydana gelen büyük bir kazayı müteakip altmış gün içerisinde, bildirim sisteminde yer alan kaza raporlama bölümünü doldurur ve çıktısını alarak çevre ve şehircilik il müdürlüğü ile il afet ve acil durum müdürlüğüne gönderir. Kazanın orta ve uzun dönem etkilerinin hafifletilmesi ve bu tip bir kazanın tekrarlanmasının önlenmesine ilişkin yeni bilgilerin elde edilmesi veya ileri bir araştırma sonucu, daha önce verilen bilgileri değiştiren ek bulguların elde edilmesi durumunda bilgiler işletmeci tarafından güncellenir.

Denetimler

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik kapsamına giren kuruluşların denetimleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve/veya Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından programlı ve program dışı denetimler yapılmak suretiyle gerçekleştirilir.

(2) Denetim planı/programı alt ve üst seviyeli tüm kuruluşlar göz önünde bulundurularak üst seviyeli kuruluşlar için 2 takvim yılı içerisinde en az bir kez, alt seviyeli kuruluşlar için 4 takvim yılı içerisinde en az bir kez olacak şekilde hazırlanır.

(3) Bu Yönetmelik kapsamındaki bir kuruluşta büyük kaza olması durumunda ve incelemenin gerekli görüldüğü hallerde yapılan program dışı denetimlerde;

a) Kazanın analizi yapılarak kazanın meydana geli sebeplerini ve gelecekte benzer kazaların meydana gelmemesi için alınması gereken tedbirleri tespit etmeye yönelik incelemelerde bulunulur,

b) Benzer kazaların meydana gelmemesi için işletmeciden gerekli tedbirlerin alınması istenir,

c) İşletmecinin bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirip getirmediği kontrol edilir.

(4) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kendi mevzuatı çerçevesinde denetimleri gerçekleştirir.

İdari tedbirler ve yaptırımlar

MADDE 19 – (1) Denetimlerde;

a) Üst seviyeli bir kuruluşun güvenlik raporunun olmaması durumunda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından kuruluşun tamamında iş durdurulur.

b) Bu Yönetmelikte tanımlanan hususlara aykırılık halinde 2872 sayılı Çevre Kanunu ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 20 – (1) 30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Tereddütlerin giderilmesi

MADDE 21 – (1) Aşağıda belirtilen maddelerle ilgili uygulamada çıkacak tereddütleri gidermeye karşılığında belirtilen Bakanlıklar yetkilidir:

a) 8, 9, 10, 11 ve 12 nci maddeler için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı.

b) 7, 13 ve 14 üncü maddeler için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.

c) 15 inci maddesini müştereken Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı.

ç) 18 ve 19 uncu maddelerini müştereken Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.

d) Diğer maddeleri müştereken Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı.

İşletmeye yeni açılacak kuruluş

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 1/7/2019 tarihinden sonra işletmeye açılacak olan kuruluşlar işletmeye yeni açılacak kuruluş olarak değerlendirilir. İşletmeye açılma tarihi, 14/7/2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik gereğince işyeri açılma ruhsatının düzenlendiği tarih esas alınarak belirlenir.

Bildirim yükümlülüğü

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Faaliyet halindeki alt veya üst seviyeli kuruluşun işletmecisi, 7 nci madde kapsamında yerine getirmesi zorunlu olan bildirim yükümlülüğünü 1/7/2019 tarihine kadar tamamlar.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce 30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin 7 nci maddesine istinaden yapılmış olan bildirimler, bu Yönetmeliğe göre yapılmış sayılır.

Kantitatif risk değerlendirmesi yükümlülüğü

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesi gereğince alt ve üst seviyeli kuruluşlarca hazırlanması zorunlu olan kantitatif risk değerlendirmesi, bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen büyük kaza senaryo dokümanı hazırlanması için belirlenen süreye kadar geçerlidir.

Mevcut tebliğlerin geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin 10, 11 ve 13 üncü maddelerine göre çıkarılacak tebliğler yayımlanmaya kadar 20 nci madde kapsamında yürürlükten kaldırılan Yönetmeliğe dayanılarak yayımlanan tebliğlerin bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası, 8, 9, 13 ve 16 ncı maddeleri 1/7/2020 tarihinde,

b) Diğer maddeleri ise yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı, Çevre ve Şehircilik Bakanı ve İçişleri Bakanı müştereken yürütür.

[Ekleri için tıklayınız.](#)